

4. VI UTFORSKAR VÅRA VÄRDERINGAR

SYFTE

Syftet är att ge eleverna en förståelse för värderingar och hur de syns våra beteenden. Genom olika aktiviteter får elever utforska värderingar i olika sammanhang och hur de kommer till uttryck.

Läs igenom alternativen och se vilket alternativ som passar för dig och dina elever.

Modul: Värderingar och mål

Målgrupp: Elever förskola till gymnasium

4. VI UTFORSKAR VÅRA VÄRDERINGAR

INSTRUKTIONER

MÅLGRUPP: FÖRSKOLAN OCH LÅGSTADIET

1. Uppsök en gård med djur, t.ex. en 4H-gård. Låt barnen lära känna djuren och upptäcka hur människor och djur samspelar med varandra. Detta utvecklar deras känsla för omvårdnad, lyhördhet och ansvarstagande.

För samtal om vad som gör att djuren vågar komma fram till barnen. Varför är det viktigt att ta det försiktigt med djuren? Vad behöver barnen för att våga klappa djuren?

2. Åk kollektivtrafik och fundera på hur man betar sig i trafiken och bland andra människor. Vad gör man när en gammal människa kliver på bussen och behöver en sittplats? Vad behöver man tänka på när man går över en gata?

MÅLGRUPP: MELLAN- OCH HÖGSTADIET

1. Lektion: Idrott och hälsa

Under en idrottslektion så samtalar ni om kamratskap och betydelsen av ha en god kamratskap för att fungera som ett lag. Diskutera vad som är viktigt för att ett lag ska fungera bra. Låt sedan eleverna utföra aktiviteter i lag och låt dem uppleva vikten av att göra sitt bästa, att spela schyst, att visa respekt, att ta ansvar och att ha förståelse och tolerans.

2. Lektion: Religion eller samhällskunskap

Studera olika religioner och kulturer och undersök vilka likheter som finns dem emellan. Vad säger likheterna om oss människor? Undersök även skillnaderna och fundera på varför de finns och vad de säger om den religionens/kulturens historia och ursprung.

Eleverna utvecklar här sin tolerans, respekt och förståelse för att människor är både lika och olika varandra.

3. Lektion: Svenska eller samhällskunskap

Börja med att som helklass fundera på vad som är viktigt för att man ska trivas på skolan. Som lärare skriver du upp de värderingar som eleverna ger uttryck för. För samtal med eleverna om vilka grundläggande värderingar de tycker är viktigt.

Exempel:

Elev: – Jag tycker att ingen får tränga sig matkön.

Lärare: – Det låtar som att värderingen rättvisa är viktigt för dig.

Elev: – Ja, och att vara en bra kompis.

Elev: – Om eleverna i högre årskurser slutade vara kaxiga mot oss yngre tycker jag det skulle vara bra.

Lärare: – Hur skulle du vilja att de äldre eleverna behandlade er?

Elev: – De skulle vara snälla och förstå att vi som är nya på skolan vill att de ska ta hand om oss.

Lärare: – Så att visa omtanke är viktigt tycker du?

Elev: – Ja, men de ska också respektera oss yngre och veta att de inte får vara elaka!

Eleverna delas sedan in i mindre grupper och skriver tillsammans en egen deklaration över vilka värderingar de önskar ska genomsyra skolan. Fem till tio värderingar är lagom. De beskriver även varje värderingar och ger exempel på handlingar där värderingen manifesteras.

Om det är möjligt så sätt upp deklarationer i klassrummet eller korridoren.

4. VI UTFORSKAR VÅRA VÄRDERINGAR

4. Lektion: Hem- och konsumentkunskap eller biologi

Undersök hur vår vattenförbrukning och vattenrening går till. Låt eleverna under en dag försöka räkna ut hur många liter vatten de förbrukar. Samtala sedan om vattenförbrukning och hur tillgången på vatten skiljer sig åt mellan olika länder. Har ni möjlighet att besök stadens reningvärk så gör det och lär er mer.

Eleverna utvecklar här förmågor som tacksamhet, ansvar, respekt och engagemang.

MÅLGRUPP: HÖGSTADIET & GYMNASIET

1. Lektion: Svenska eller samhällskunskap

Börja med att som helklass fundera på vad som är viktigt för att man ska trivas på skolan. Som lärare skriver du upp de värderingar som eleverna ger uttryck för. För samtal med eleverna om vilka grundläggande värderingar de tycker är viktigt.

Exempel:

Elev: – Jag är trött på att andra lämnar matrester och servetter på borden i matsalen.

Lärare: – Vilken värdering anser du att man brister i när man inte plockar undan efter sig?

Elev: – Det är dålig stil! Brist på respekt och förståelse för att andra vill sitta vid ett rent bord och äta.

Lärare: – Jag skriver upp resepekt och förståelse.

Elev: – Jag trivs när lärare hälsar på oss elever i korridoren och tar sig tid att prata med oss.

Lärare: – Hur känns det när lärare gör då?

Elev: – Jag känner mig sedd, att jag är viktig. Det känns som att de verkligen bryr sig om oss!

Lärare: – Så omvårdnad och att ge av sin tid är viktigt för dig?

Elev: – Ja, men det är något mer också... Acceptans! Jag känner att de accepterar mig för den jag är, inte bara för hur duktig jag är i deras ämne.

Eleverna delas sedan in i mindre grupper och skriver tillsammans en egen deklARATION över vilka värderingar de önskar ska genomsyra skolan. Fem till tio värderingar är lagom. De beskriver även varje värderingar och ger exempel på handlingar där värderingen manifesteras. Om det är möjligt så sätt upp deklARATIONER i klassrummet eller korridoren.

2. Lektion: Biologi eller samhällskunskap

Undersök hur vår vattenförbrukning och vattenrening går till. Låt eleverna under en dag försöka räkna ut hur många liter vatten de förbrukar. Samtala sedan om vattenförbrukning och hur tillgången på vatten skiljer sig åt mellan olika länder. Har ni möjlighet att besök stadens reningvärk så gör det och lär er mer.

Eleverna utvecklar här förmågor som tacksamhet, ansvar, respekt och engagemang.

3. Lektion: Svenska

Låt eleverna diskutera följande frågor i mindre grupper:

- Vad innebär det att göra sitt bästa?
- Är det viktigt att göra sitt bästa?
- Vad är det för skillnad på att göra sitt bästa och att vara bäst?
- Inom vilka områden är det särskilt viktigt för eleverna att de gör sitt bästa?

Låt eleverna var för sig sedan skriva ner sina egna svar på frågorna. Utifrån vad de kom fram till på sista frågan skriver de ner konkreta saker de kan göra för att göra sitt bästa inom de valda områdena.

Låt dem sedan diskutera igen och prata om vad de skulle ge dem/redan ger dem att anstränga sig för att göra sitt bästa inom de valda områdena.

Här utvecklar eleverna sin förmåga att känna hopp och tro på sig själva, de lär sig att bli lösningsfokuserade, att agera med ett styrkefokus och så lär de sig att ta eget ansvar över sina liv.